

עבירות מהירות מופרזת – שיקולים וענישה

להצבת תמרימים רלוונטיים חשיבות מכרעת בהכרעה בשאלה האם בוצעה עבירת מהירות. על עבירות מהירות, שיקולי בימ"ש והעונש בצידן

מאת עו"ד ארז רופא
פורסם בתאריך 20.09.2016

במידה שנהג נתפס נוהג במהירות מופרזת, ניתן לעיתים לגרום לביטול האישום. לאחרונה עלו לכותרות מצלמות א-3 הממוקמות בכבישי הארץ, והפעם הסוגיה שעלתה לדיון הינה האם בסמוך למצלמות אלו מוצבים תמרימים המורים על המהירות המותרת בקטע הדרך? והאם קיימים תמרימים המתריעים על דרך עירונית? בחודש שעבר ניתנה הכרעת דין מקיפה בעניין 13 תיקים המבוססים על עובדות דומות, וביהמ"ש זיכה הנאשמים מעבירות המהירות אשר יוחסו להם. המחלוקת במקרים אלו הנ"ל היתה על המהירות המותרת באותו קטע דרך בו נסעו הנאשמים, זאת על כביש 75 בצפון.

דרך בינעירונית או מלכודת?

הכביש המדובר נראה רחב עם שטח הפרדה בנוי ומדמה דרך בינעירונית, ומכאן ה"מלכודת" לנהגים הנוסעים בקטע דרך, וסבורים כי על פי תנאי הדרך, מדובר בדרך בינעירונית, אך לא כך, שכן המהירות המותרת בכביש זה הינה 50 קמ"ש, דהיינו דרך עירונית. בפסק דינו של ביהמ"ש נקבע, כי כפי שחובה על המשטרה לציין בכל אכיפה של עבירת מהירות, האם קיים תמרור והיכן מוצב, הרי שגם במקרה של מצלמות א-3 נדרשת המשטרה לסוגיה, אך הדבר לא מבוצע. מבדיקה שנערכה באשר לבדיקות התמרימים, עלה, כי בדיקות שכאלו נערכו אחת לשלושה חודשים, ואילו התביעה לא הציגה כל ראיה ישירה לכך כי ביום הספציפי של ביצוע העבירה היה מוצג תמרור.

התביעה לא הרימה את נטל ההוכחה

בשל כך, ביהמ"ש קבע כי התביעה לא הרימה את נטל ההוכחה בדבר הוכחת קיומו של תמרור במיקום הרלבנטי ביום העבירה, ולפיכך, זיכה את 13 הנאשמים שעניינם נדון במאוחד. "בהעדר הרמת נטל זה על התביעה, לא ניתן לומר כי נעברה עבירה של נהיגה במהירות מופרזת בדרך עירונית ויש לזכות הנאשמים." קבע ביהמ"ש. התביעה במקרה זה הוכיחה את קיומו של התמרור המורה על מהירות בתקופה שלפני ביצוע העבירה ובתקופה שלאחריה, אך לא הוכיחה קיומו ביום העבירה.

ככלל ע"פ נוהל משטרת ישראל בנושא מהירות, על השוטר העוצר נהג בגין עבירת מהירות, לציין בדו"ח אודות קיומו של תמרור מהירות ולפרט היכן הוצב, כמובן, לאחר שהשוטר אכן בדק פיזית הצבתו. כחלק מהמאבק בתאונות הדרכים, הוצבו מאות מצלמות ברחבי הארץ בשנים האחרונות, אך עקב כשלים מערכתיים, אלפי כתב אישום נגד נהגים נמחקים מידי שנה. עו"ד המומחה בתעבורה יוכל לטעון טענות רבות ומגוונות לעניין עבירות מהירות, כמו למשל טענות אודות עבודת השוטר בשטח, אי מילוי טפסים כנדרש, אי עבודה לפי נוהל המשטרה, טעות בביצוע בדיקות הכיול או אי ביצוען כלל, טענות לגבי מצלמה ניידת (א-3) כאשר לא הוצבו תמרימים כנדרש ועוד טענות רבות, אשר יש בהן כדי ליצור ספק בדבר אשמתו של נאשם בתיק.

תיקון כתב האישום לעבירה קלה יותר

דוגמא נוספת לכך ניתן למצוא בתיק שניהל משרד הח"מ בימים האחרונים, בו דובר בעבירת מהירות אותה אכף שוטר באמצעות מכשיר הממל"ז. בעניין זה, משרד הח"מ טען, כי בכיוון נסיעת הנאשם לא היה מוצב תמרור, כי אם רק בכיוון הנגדי. טענה זו תוך ביסוסה באמצעות סרטון שהוצג לתביעה הביא לתיקון כתב האישום לעבירה מקילה ביותר לפי תקנה 51 לתקנות התעבורה, להחזרת רישיונו של הנהג וקנס מופחת בלבד. נהיגה במהירות מופרזת הינה אחת מעבירות התנועה הנפוצות ביותר וכך גם רמת האכיפה, אשר נעשית על ידי מספר מכשירים הנמצאים ברשות משטרת ישראל כגון: ממל"ז, ממל"ל, א-3 ועוד.

בכל מקרה של הזמנה לדין, רשאית משטרת ישראל לשלול את רישיון הנהיגה של הנהג באופן מיידי ל-30 ימים, זאת כאקט מנהלי המונע מנהג מסוכן את המשך נהיגתו. כנגד צו לפסילה מנהלית של קצין משטרה, עומדת בפני הנהג האפשרות להגיש בקשה לביטול פסילה מנהלית בבית המשפט לתעבורה, אשר תידון תוך כ-5 ימים ובה יחליט בית המשפט לגופה של הבקשה, האם צדק הקצין בשיקול דעתו כשפסל את הנהג מלנהוג ל-30 ימים או אם לאו

שלילת רישיון נהיגה

חשוב לציין, כי בכל מקרה של הזמנה לדין, רשאית משטרת ישראל לשלול את רישיון הנהיגה של הנהג באופן מיידי ל-30 ימים, זאת כאקט מנהלי המונע מנהג מסוכן את המשך נהיגתו. כנגד צו לפסילה מנהלית של קצין משטרה, עומדת בפני הנהג האפשרות להגיש בקשה לביטול פסילה מנהלית בבית המשפט לתעבורה, אשר תידון תוך כ-5 ימים ובה יחליט בית המשפט לגופה של הבקשה, האם צדק הקצין בשיקול דעתו כשפסל את הנהג מלנהוג ל-30 ימים או אם לאו.

במקרים רבים, בהגשת בקשות מסוג זה, רישיונם של הנהגים מוחזר ביום בו הבקשה נדונה, וזאת מן הטעם כי עו"ד המייצג בתיק, בודק את חומר הראיות ומצביע על כשלים בעבודות השוטרים לגבי התיק כולו או לגבי החלטת הקצין בפרט לגבי פסילתו המנהלית של נהג.

מקרה נוסף בו טיפל משרד הח"מ לאחרונה הוא של נהג אשר נתפס נוהג במהירות של 117 קמ"ש בדרך עירונית בה המהירות המותרת הינה 60 קמ"ש. לאחר שמשרד הח"מ בחן את חומר החקירה והציג כשלים בחומר הראיות לתביעה המשטרתית, הוצג הסדר טיעון בין הצדדים לבית המשפט. הסדר זה כלל פסילה מותנית, קנס והתחייבות להימנע מעבירה, וללא פסילה בפועל.

אי כיבוד הסדר הטיעון

בית המשפט לתעבורה במקרה זה בחר שלא לכבד את הסדר הטיעון בין הצדדים, מאחר שעונש זה הינו מקל בנסיבות בהן המהירות היא כה גבוהה בדרך עירונית, וגזר על הנאשם פסילה בפועל בת 3 חודשים, פסילה מותנית וקנס כספי.

המחוזי קבל את הערעור - אין פסילה בפועל

משרד הח"מ ערער על החלטת בית המשפט לתעבורה לבית המשפט המחוזי, אשר קיבל את הערעור וקבע כי הסדר הטיעון בין הצדדים ככלל צריך שיכובד, וכמו כן במקרה זה, והטיל על המערער פסילה מותנית וקנס בלבד - ללא פסילה בפועל!

מהירות גבוהה ביותר - עונש מאסר בפועל

ראוי לציין, כי כאשר מדובר בעבירות מהירות בהן המהירות היא גבוהה באופן קיצוני, התביעה המשטרתית אף עותרת לעונש מאסר בפועל מאחורי סורג וברז.

כך נקבע בעבר ברע"פ 5250/12 אבו גויידר נ' מ"י, שם אישר בית המשפט העליון עונש מאסר בפועל לנהג רצידיביסט אשר צבר 17 הרשעות קודמות בעבירות מהירות בתוך שלוש שנים. במקרה זה הנאשם נהג במהירות קצה של 195 קמ"ש במקום 90 קמ"ש.

מקרה אחר הוא רע"פ 1901/13 אסף אופיר נ' מ"י, שם נידון המערער ל-3 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח, לאחר שנהג על אופנוע במהירות מסחררת של 234 קמ"ש במקום 90 קמ"ש.

אלו רק המקרים בתמצית ואולם, היום התביעה המשטרתית עותרת לעונש מאסר בתיקי מהירויות רבים החל, מחריגה של כ- 80-90 קמ"ש מהמהירות המותרת.

מובן שבמקרים בהם המהירות היא כפול מהמותר, אף המדינה מבקשת לפסול את הנהג מלנהוג וזאת עד לתום ההליכים כנגדו ואף מעבר ל-6 חודשים בפסילה שיפוטית.

במקרים אלו חשוב לפנות לעו"ד הבקי בתחום, אשר יוכל לטעון טענות רלוונטיות בביהמ"ש מול התביעה המשטרתית.

אודות עו"ד ארז רופא

072-2598996

עו"ד ארז רופא, אחד מעורכי הדין הבולטים והמובילים בארץ בענייני תעבורה, ייצג אלפי לקוחות לאורך השנים, בכל הערכאות המשפטיות. הוא מייצג אותם נאמנה ומתוך נחישות למצות את זכויותיהם. כמו כן הוא משמש כסניגור צבאי, ואף מורשה כנוטריון מטעם לשכת עורכי הדין בישראל.